

**Oikeusministeriön lausuntopyyntö yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi
(VN/13298/2019)**

1. Johdannoksi

Oikeusministeriö on pyytänyt Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudelta (jäljempänä LUKO) lausuntoa välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi ("Yrityssaneerauslain muuttaminen: maksukyvyttömyysdirektiivin täytäntöönpano"). LUKO lausuu lausuntopyynnön johdosta seuraavan.

LUKO ei ota kantaa oikeuspoliittisiin ratkaisuihin. Yleisenä havaintona käräjäoikeustasolla on se, että velalliset hakevat saneerausmenettelyä usein liian myöhäisessä vaiheessa. Saneerausmenettelyä haetaan verrattain usein vasta siinä vaiheessa, kun velallista on jo haettu konkurssiin. On haastavaa arvioida, missä määrin velalliset tulevaisuudessa tulevat tarttumaan varhaisen saneerausmenettelyn mahdollisuuteen, ja missä määrin tämä aiheuttaa lisätyötä käräjäoikeuksille.

Välimietinnössä tehdyt esitykset näyttäisivät täyttävän direktiivin vaatimat muutostarpeet. Varhaisen saneerausmenettelyn sisällyttäminen nyt voimassa olevaan lakiin yrityksen saneerauksesta sisältää tiettyjä haasteita lainkäyttäjän näkökulmasta, sillä voimassa oleva laki on jo valmiiksi jossain määrin vaikeaselkoinen.

2. Varhaisen saneerausmenettelyn sisällyttäminen yrityssaneerauslakiin

Välimietinnössä on lähdetty siitä, että varhainen saneerausmenettely sisällytetään voimassa olevaan lakiin yrityksen saneerausmenettelystä (jäljempänä YSL). Käytännössä tämä tarkoittaa, että lakiin lisätään kokonaan uudet 1 a ja 3 a luvut, joiden sisällä pykälät on merkitty aakkosia käyttäen (esim. 14 a §, 14 b §, 14 c § jne.), jonka ohella useita pykäläiä muutetaan. LUKO huomauttaa, että nyt voimassa oleva laki yrityksen saneerauksesta on sellaisenaan varsin pitkä ja sisältää nykyiselläänkin tiettyjä vaikeaselkoisia pykäläiä. Varhaisen saneerausmenettelyn lisääminen nykyiseen yrityssaneerauslakiin on jossain määrin omiaan heikentämään lain selkeyttä. Lakimuutoksella ollaan luomassa täysin uutta varhaisen saneerausmenettelyn järjestelmää, ja lainkäyttäjän näkökulmasta voidaan pitää ensisijaisen tärkeänä, että järjestelyn kokonaisuus on vaivatta ymmärrettävissä.

Jossain määrin lain vaikeaselkoisuutta lisää esimerkiksi se, että ehdotetut yrityksen saneerauksesta annetun lain tietyt pykälät antavat eri suuntaisia määräyksiä riippuen siitä, onko kyse varhaisesta vai perusmuotoisesta saneerausmenettelystä (esim. ehdotetut YSL 41 § 8 b kohta, 46 §, 53 § ja 54 §).

Toisena vaihtoehtona voitaneen pitää kokonaan uuden lain säätämistä varhaiselle saneerausmenettelylle. LUKO arvioi, että erilliseen lakiin varhaisesta saneerausmenettelystä olisi mahdollista sisällyttää monilta kohdin yrityssaneerauslain säännöksiä joko sellaisinaan tai ainakin soveltuvilta osin ilman viittaussäännöksiä yrityssaneerauslakiin. Tämän vaihtoehdon etuna olisi se, että varhaista saneerausmenettelyä ja perusmuotoista saneerausmenettelyä koskevat säännökset olisivat vaivattomammin löydettävissä ja myös varhaisen saneerausmenettelyn kokonaisuus selkeämpi.

Mikäli kuitenkin varhainen saneerausmenettely tullaan sisällyttämään lakiin yrityksen saneerauksesta, erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, kumpaa saneerausmenettelyä tietty säännös koskee, vai koskeeko se molempia. Esimerkiksi ehdotettu YSL 69 §:ssä puhutaan yleisesti saneerausmenettelystä, jolla viitattaneen kuitenkin sekä varhaiseen että perusmuotoiseen saneerausmenettelyyn. Samoin on esimerkiksi YSL 78 §:n kohdalla. Pykälässä puhutaan *menettelyn* lakkaamisesta. Mainittuun pykälään ei esitetä välimietinnössä muutosta. Toisaalta ehdotetussa 4 c §:ssä säädetään varhaisen saneerausmenettelyn keskeyttämisestä ja on ilmeistä, että YSL 78 § tulee sovellettavaksi keskeyttämisalakemuksen käsittelyyn.

3. Huomioita voimassa olevan yrityssaneerauslain muutostarpeista

LUKO katsoo, että voimassa olevan YSL:n tietyt pykälät ovat lainkäyttäjän näkökulmasta vaikeaselkoisia. Tämä koskee erityisesti saneerausohjelman vahvistamista koskevia säännöksiä. YSL 50, 53 ja 55 § sisältävät eri säännökset siitä, millä perusteilla saneerausohjelma on jätettävä vahvistamatta. Asian vaikeaselkoisuutta lisää se, että pykälisiin ei ole selkeästi kirjoitettu, mitkä ohjelman vahvistamisen esteistä tutkitaan viran puolesta ja mitkä edellyttävät asiaan osallisen väitettä. Lakia lienee tulkittava esimerkiksi YSL 50 §:n 2 momentin kohdalla siten, että 1 kohdan este tutkitaan viran puolesta, kun taas 2 kohta edellyttää väitettä tai ainakin vastaan äänestämistä. Myös YSL 53 §:n 1 momentin 1 kohta tulee tuomioistuimessa tutkittavaksi viran puolesta, kun taas muut kohdat edellyttänevät väitettä. Lakiin toisi huomattavasti selkeyttä, jos esimerkiksi YSL 55 §:ssä säädettäisiin kattavasti, mitkä esteperusteet tuomioistuin tutkii viran puolesta riippumatta siitä, minkä pykälän nojalla ohjelman vaatimukset muilta osin täytyvät.

LUKO kiinnittää huomiota myös siihen, että YSL 76 § 2 momentissa säädetään, että tuomioistuimen saatua lopullisen ohjelmaehdotuksen sen on päätettävä, miten velkojat on jaettava ryhmiin. Toisaalta YSL 51 §:n 3 momentissa säädetään siitä, kuin velkojat on jaettava ryhmiin. YSL 51 §:n 3 momentin sanamuoto on tuomioistuinta velvoittava ja näyttää siltä, kuin tuomioistuimelle ei olisi jätetty harkintavaltaa, miten velkojia voidaan jakaa ryhmiin. Alun perin mainittu lainkohta on jättänyt velkojaryhmiin jakamisessa tuomioistuimelle harkintavaltaa, mutta ei enää lakimuutoksen 2.3.2007/247 jälkeen. Näin ollen 76 §:n 2 momenttia lienee syytä muuttaa niin, että siinä todetaan, että velkojat jaetaan ryhmiin YSL 51 §:n 3 momentissa säädetysti.

4. Muut huomiot

Välimietinnössä ei näytetä esitettävän esimerkiksi muutosta YSL 1 §:ään, jossa säädetään perusmuotoisen saneerausmenettelyn tarkoituksesta/tavoitteesta. Tällainen tarkennus lienee myös varhaisen saneerausmenettelyn kohdalla tarpeen. Varhaisen saneerausmenettelyn tarkoituksella saattaa olla tietyissä tapauksessa merkitystä jopa harkittaessa hakemuksen menestymistä.

Välimietinnössä todetaan, että velallisen olisi aina liitettävä hakemukseen selvitys uhkaavasta maksukyvyttömyydestä (s. 160). Tätä ei ole kuitenkaan kirjattu tässä muodossa ehdotettuihin uusiin pykäliin (YSL 69 §:n 2 momentissa puhutaan selvityksestä taloudellisesta tilanteesta).

LUKO kiinnittää huomiota siihen, että välimietinnössä ei ole erikseen mainintaa siitä, edellytetäänkö varhaisen saneerausmenettelyhakemuksen kohdalla samoja yrityksen saneerauksesta annetussa asetuksessa mainittuja asiakirjoja kuin perusmuotoisessa saneeraushakemuksessa. Ehdotettu YSL 69 § näyttäisi kuitenkin koskevan kumpaakin saneerausmenettelyn muotoa ja siinä on viittaus asetukseen. LUKO pitää tarkoituksenmukaisena, että varhaisen saneerausmenettelyn hakemuksessa tulee olla liitteenä yrityksen saneerauksesta annetun asetuksen 1 a §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan selvitys, jossa otettaisiin kantaa kysymykseen siitä, uhkaako velallista maksukyvyttömyys. Jokseenkin oletettavana voidaan pitää sitä, että velkojat tulevat toisinaan riitauttamaan varhaisen saneerausmenettelyn hakemuksia katsoen velallisia maksukyvyttömiksi. Toisaalta näyttäisi siltä, että ehdotettu YSL 4 b §:n uhkaava maksukyvyttömyyedellytys tulisi tutkimaan tuomioistuimessa viran puolesta.

Nyt voimassa olevassa yrityssaneerausasetuksen 1 a §:n 4 kohdan mukaan tilintarkastajan selvityksen tulee sisältää tarpeellisessa laajuudessa tiedot muista seikoista, joilla saattaa olla merkitystä arvioitaessa yrityksen saneerauksesta annetun lain 6 ja 7 §:ssä tarkoitettuja saneerausmenettelyn aloittamisen edellytyksiä. Mikäli varhainen saneerausmenettely säädetään sisällyttämällä se yrityssaneerauslakiin, mainittuun asetuksen 4 kohtaan on aiheellista lisätä, että mikäli kysymys on varhaisen saneerausmenettelyn hakemuksesta, tilintarkastajan selvityksen tulee sisältää tiedot seikoista, joilla saattaa olla merkitystä arvioitaessa yrityssaneerailain 1 a luvun 4 b ja 4 c §:n edellytyksiä. Tilintarkastajan selvityksessä tarkoitettulla arviolla uhkaavasta maksukyvyttömyydestä voi olla merkitystä varhaisen saneerausmenettelyn edellytyksiä tai ainakin ehdotetun YSL 14 f §:n mukaisia väliaikaisia kieltoja harkittaessa.

Lausunnon on valmistellut käräjäoikeuden yrityssaneerausasioiden vastuutuomarina toimiva käräjätuomari Juha Pihlmaa.

Laamanni Ilkka Lahtinen